

Komplementarity a synergie OPII (časť VaI) s ostatnými programami EÚ a programami Európskej územnej spolupráce

Na základe plánovaných aktivít a v nadväznosti na PD SR¹ je možné identifikovať komplementarity a synergie OPII (časť VaI) s vybranými programami EÚ a programami EÚS.

Horizont 2020 a ERA priestor – synergie s OPII (časť VaI) sú v nasledovných rovinách²

- synergia v administratívnej rovine
 - administratívna synergia medzi pravidlami uplatňovanými v rámci podpory VaV z EŠIF v rokoch 2014 – 2020 a Horizontom 2020 (harmonizácia štruktúr oprávnených nákladov, zavedenie používania paušálnych výdavkov a pod.) – čo by súčasne znamenalo výrazné zníženie byrokracie a administratívnej záťaže pri príprave a implementácii projektov z EŠIF;
 - obdobné finančné pravidlá (tzv. funding rates) pre finančnú podporu súkromných subjektov v rámci výskumných projektov, ktoré budú podobné Horizontu 2020 (pokiaľ to legislatíva umožní, by bolo vhodné zaviesť rovnaké podmienky pre podniky aj výskumné inštitúcie tak, ako to bude v Horizonte 2020 – t. j. pre výskumné projekty, ktoré nie sú tzv. „close to market“ zaviesť 100 %, resp. 95 % úhradu oprávnených nákladov pre všetkých účastníkov výskumných projektov) – v opačnom prípade bude komplikované pritiahnúť aktivity špičkového firemného výskumu do projektov financovaných z OPII (časť VaI) a taktiež pre podniky nebude atraktívne komplementárne financovanie projektov z Horizontu 2020 a EŠIF.
- synergia v obsahovej rovine – príklady:
 - komplementárne financovanie projektov schválených v rámci Horizontu 2020 (nepôjde o náhradu povinného kofinancovania, ale o financovanie komplementárnej časti projektu – napríklad o financovanie infraštruktúry potrebnej pre riešenie výskumných úloh v projekte);
 - podpora projektov, ktoré boli hodnotené v rámci Horizontu ako kvalitné, ale neboli financované z dôvodu nedostatku finančných zdrojov (tzv. shortlisted projekty);
 - financovanie, resp. kofinancovanie účasti slovenských výskumných inštitúcií vo vybraných iniciatívach v rámci ERA (technologické platformy, účasť v znalostných spoločenstvách Európskeho inovačného a technologického; projekty všetkých typov výskumných inštitúcií v rámci nadnárodných programov spolupráce v oblasti VaV, ako je EUREKA, COST, EUROSTARS 2 a pod.; účasť v medzinárodnej spolupráci formou ERA-NETOV; účasť v ďalších relevantných iniciatívach v rámci ERA – napr. ESFRI).

Erasmus+

- hlavné línie podpory v rámci programu Erasmus+, ktorými sú podpora vzdelávania a mobility jednotlivcov s cieľom zlepšiť ich zručnosti a uplatnenie na trhu, spoluprácu medzi organizáciami s cieľom využívania inovatívnych postupov a vytvárania partnerstiev s priemyslom a podpora reformovania a modernizácie vzdelávacieho systému plne korešpondujú s aktivitami plánovanými v rámci OPII (časť VaI) a OP Ľudské zdroje a spoločne zabezpečia vzdelanostnú bázu pre ďalšiu podporu a rozvoj VVaI.

COSME

- hlavné ciele programu COSME, zjednodušenie prístupu MSP k financiám, vytvorenie prostredia podporujúceho zakladanie podnikov a hospodársky rast ako aj budovanie podnikateľskej kultúry v členských štátoch EÚ majú prispieť k rozvoju podnikateľského prostredia na európskej úrovni, pričom aktivity, ktoré budú podporované v rámci OPII (časť VaI) sú podobného zamerania ale na národnej úrovni.

¹ Str. 86 a nasl. PD SK, kap. 2.1 Mechanizmy v súlade s inštitucionálnym rámcom na zabezpečenie koordinácie medzi EŠIF a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi finančnými nástrojmi a s EIB.

² Zámer MŠVVaŠ SR v oblasti synergie s Horizontom 2020 sa riadi odporúčaniami Pracovnej skupiny EK venujúcej sa synergiám. Podpora projektov medzinárodnej spolupráce sa bude riadiť dokumentom EK k synergiám medzi EŠIF, Horizontom 2020 a ostatných programov EÚ, ktorého finálna verzia ešte nie je k dispozícii – po jej finalizácii bude táto časť aktivít OPII (časť VaI) ešte dopracovaná.

Národné politiky, nástroje na podporu VVaI – prostredníctvom nasledovných nástrojov:

- RIS3 SK, ktorá má za jeden zo svojich cieľov prepájanie jednotlivých opatrení v rámci politiky VaV, financovaných z rôznych zdrojov (EŠIF, národné verejné zdroje, súkromné zdroje)³, ako aj zabezpečiť ich synergiu s ostatnými politikami – ako sú politika vzdelávania; inovačná politika a ďalšie;
- vyhlasovanie spoločných, resp. komplementárnych výziev v rámci OPII (časť VaI) a APVV, resp. aj iných národných zdrojov zameraných na podporu VaV;
- vyhlasovanie spoločných, resp. komplementárnych výziev SIEA financovaných z národných zdrojov zameraných na podporu VaV a najmä inovácií.

V rámci národných zdrojov na VVaI je potrebné uvažovať primárne s komplementaritou a synergiami s APVV a SIEA, ktoré sú hlavné grantové agentúry na podporu VVaI prostredníctvom súťažného financovania z verejných zdrojov. Synergie a komplementárne financovanie bude zvažované v nasledovných bodoch:

- Realizácia komplementárnych výziev medzi OPII (časť VaI) a APVV a SIEA – v prípade vyhlásenia výzvy OPII z oblasti podpory VaV by mala existovať komplementárna, resp. nadväzujúca výzva z APVV;
- APVV bude plniť úlohu inštitúcie, ktorá bude podporovať udržateľnosť projektov financovaných z fondov EÚ – a to tak už podporených v programovom období 2007 – 2013 z OP VaV, ako aj nových, ktoré budú podporené z OPII (časť VaI). Výzvy APVV by mali zohľadňovať skutočnosť, kde už existujú podporené výskumné centrá a podmienky vo svojich výzvach prispôsobiť tomu, aby podporovali udržateľnosť projektov z fondov EÚ, ktorá je podmienkou každého projektu. EŠIF slúžia na financovanie infraštruktúry/prístrojového vybavenia, ktoré by malo byť používané v projektoch APVV. APVV by malo podporovať realizáciu VaV na infraštruktúre zakúpenej z prostriedkov EŠIF.

Ďalej boli identifikované prepojenia OPII (časť VaI) aj s OP EÚS.

Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2014 – 2020 (OP CS SR – CZ)

OP CS SR-CZ prostredníctvom svojej Investičnej priority 1.2 Podpora podnikových investícií do VaV, a rozvoja prepojení a synergie medzi podnikmi, centrami VaV a vyššieho vzdelávania (1b) bude realizovať aktivity, ktoré napomôžu k rozvoju regionálnej spolupráce, pričom ide najmä aktivity zamerané na prepájanie a podporu cezhraničnej spolupráce medzi subjektmi VVaI a podnikateľskou sférou, vytváranie cezhraničných inovačných platforiem (sietí) a prenos výsledkov aplikovaného výskumu do praxe a jeho ďalšia komercializácia subjektmi pôsobiacimi v cezhraničnom regióne. Uvedené aktivity sú komplementárne so zameraním OPII (časť VaI) na podporu budovania výskumných personálnych a technických kapacít vedecko-výskumnej a podnikateľskej sféry, ako aj spolupráce medzi vedecko-výskumnou a podnikateľskou sférou, pričom dôležitým aspektom je aj internacionalizácia VaV a MSP.

Program cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko 2014 – 2020 (OP CS SR – AT)

Komplementaritu s OP CS SR-AT je možné identifikovať v prioritnej osi 3 Podpora inteligentného a inkluzívneho regiónu cezhraničnej spolupráce (pracovný názov prioritnej osi) v rámci ktorej budú podporované aktivity prispievajúce k plneniu tematického cieľa 1, 10 a 11. Konkrétne plánované aktivity sú zamerané najmä na vytváranie spoločných platforiem s cieľom posilniť transfer technológií, budovanie kapacít, budovanie a rozvoj klastrov, spoločný vývoj inovatívnych služieb a produktov.

³ V období 2007 - 2013 bola implementácia štátnej vednej a technickej politiky charakterizovaná väčším množstvom strategických dokumentov, ktoré upravovali jej realizáciu (Dlhodobý záměr štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015; Stratégia Fénix; Stratégie Minerva; Stratégia Minerva 2.0; Národný program reforiem na príslušný rok). Toto v praxi spôsobilo, že implementácia štátnej vednej a technickej politiky bola pomerne neprehľadná a skôr bolo pre ňu charakterizovaná realizácia ad-hoc opatrení realizovaných v zmysle viacerých spomínaných stratégií.

Program INTERREG EUROPE

Cieľom programu je vytvoriť priestor pre identifikovanie, šírenie a výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi regiónmi a ich následný transfer do národných hlavných programov, čím prispeje ku zefektívneniu a zlepšeniu implementácie týchto programov.

V rámci programu INTERREG EUROPE (prioritné osi 1 a 2) je možné identifikovať komplementaritu s OPII (časť VaI), keďže tematické ciele 1 a 3 programu INTERREG EUROPE odzrkadľujú tematickú koncentráciu stanovenú pre OP. Synergia s OPII (časť VaI) bude dosiahnutá prostredníctvom dvoch typov intervencií, a to platformami zameranými na učenie sa v oblasti tvorby politík, ktoré zabezpečia kapitalizáciu získaných poznatkov v jednotlivých tematických oblastiach a podporia ich prenos do OPII (časť VaI) a prostredníctvom projektov interregionálnej spolupráce, ktorých povinným výstupom budú akčné plány popisujúce proces prenosu získaných poznatkov do OPII (časť VaI).

Program ESPON 2021

Cieľom uvedeného programu bude prostredníctvom výskumu prehľbovať dôkaz a poznatky o európskej územnej štruktúre, trendoch a perspektívach a zabezpečiť plynulú, efektívnu, cieleňú a integrovanú implementáciu politiky súdržnosti a sektorových politík, ktoré zahŕňajú územný rozmer.

Programom nadnárodnej spolupráce Stredná Európa

Program nadnárodnej spolupráce Stredná Európa je zameraný na spoluprácu v krajinách a regiónoch strednej Európy s cieľom prispievať k zlepšeniu podpory inovácií, dostupnosti (dopravy a informačno-komunikačných technológií), životného prostredia a k zvýšeniu konkurencieschopnosti. Potenciál pre synergie je identifikovaný najmä vo vzťahu k tematickému cieľu 1 Investičnej priority 1b: Podpora podnikových investícií do VaI, a rozvoja prepojení a synergií v podnikateľskom prostredí, výskumno-vývojových centier a vyššieho vzdelania. Spolupráca posilní potenciál v technologicky orientovaných oblastiach, zvýši transfer výsledkov VaV a bude stimulovať vytváranie spoločných iniciatív a klastrov.

Program nadnárodnej spolupráce Dunaj

Program nadnárodnej spolupráce Dunaj bude plniť funkciu zdroja pre financovanie Stratégie EÚ pre dunajský región, najmä pre lepšiu identifikáciu, sieťovanie a koordináciu spoločných opatrení a aktivít. V rámci programu nadnárodnej spolupráce Dunaj boli identifikované tematické ciele, ktoré sú v korelácii s tematicky koncentrovanými zdrojmi stanovenými v hlavných programoch SR. Komplementarity a synergie je možné identifikovať vo vzťahu k spolupráci a transferu poznatkov v oblasti VaI v rámci ktorého sa očakáva užšia spolupráca s krajinami CZ, AT, HU, DE, RO, SB, CR, SI a zriadenie Inovačného fondu pre dunajský región. Pre dosiahnutie konkurencieschopnosti a zamestnanosti je potrebné v kľúčových oblastiach posilniť spoluprácu pre vytváranie sietí, spolupráce, ktoré budú zahŕňať SAV, univerzity, výskumné centrá, nadnárodné spoločnosti, MSP, a regionálne a miestne samosprávy. V rámci VVaI má SR záujem o medzinárodnú spoluprácu v rámci Stratégie EÚ pre dunajský región pri zapájaní sa do ESFRI. V uvedených oblastiach je možné identifikovať aj synergie a komplementarity s OPII (časť VaI).

Spolupráca s EIB

V rámci OPII (časť VaI) sú vytvorené podmienky pre spoluprácu s JASPERS, a to na základe dohody o spolupráci uzavretej medzi MŠVVaŠ SR a JASPERS. Dohoda predstavuje východisko pre ďalšie využívanie iniciatívy JASPERS, a to v závislosti od špecifikácie predmetu vzájomnej spolupráce formou Akčných plánov JASPERS. V rámci OPII (časť VaI) sa uvažuje s využitím iniciatívy JASPERS najmä pri príprave veľkého projektu Univerzity Komenského v Bratislave a Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.